

Izhaja vsaki dan: 100

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotnik) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celji, Arzaju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglašje in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 15. — Uradne ure so od 2. pop. do 7. zvečer. — Cene oglašajev 16 st. na vrsto petič; poslanice, osvetilnice, javne zahvale in domači oglašji po pogodbi.

TELEFON številka 1157.

# Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorske.

Edinosti je moč!

Naročnina znaša:

za vsa leta 34 K., pol leta 12 K., 3 meseca 6 K. — Naročbe brez dopolnitve naročnine se upravnice ne ozira. Val dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisnina se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 15. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Nastavila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 15. Poštno-branilniški račun št. 841.652.

## Iz Hrvatske.

ZAGREB, 8. decembra 1905.

Teden dni je trpela naša saborska veščina grd, da, neizriteza madež na našem saboru. Ta neizriteza madež je bila zahteva, da se posl. Harambašić Vinković in Tuškan sprosti državni pravdnosti. V vsaki drugi deželi bi se, ako bi sodišče stavilo tako zahtevo, dvignili vsi zastopniki in bi protestirali proti takemu nečloveškemu žaljenju poslanske imunitete. Kajti ta je, ki štiti zastopnika, podeljajoča mu pravico, da sme in more neomejeno in neodgovorno izraziti svoje stave in namene, da nima nikomur, razen zbornici odgovarjati za to, kar je rekel. In mej tem, ko se je opozicija najostreje dvignila proti vmešavanju od strani nepoklicanih sodišč v stvari saborske, so pa plašani smokovska peresa ljudij okolo »Dnevnega lista«, »Narodnih novic« in drugih listov, plašanih in vzdrževanih iz dispozicijskega fonda, hotela pokazati vso goloto in nagoto svojo. In tako sta se prvo imenovana dva organa »v skrbeh« za »blaginjo domovine«, »lojalno« vrgle z obrekovanjem veleizdajstva na vso ono opozicijo, ki je na strani ruske resolucije. Ta lista sta naravnost zahtevala, da sabor zagreši to nezakonitost, da namrač rešene poslance res izreče sodišču. Ne da bi mislili na groze posledice, ki bi jih mogli imeti takov nekulturen čin, so ti listi naš savor primerjali z angležkim in so hoteli po ali urediti Kluenovo prakso, da nam odpravijo še eno sroboščino: poslansko imuniteto, ter nam tem načinom degradirali naš savor na navaden ljudski shod, ki ga more razgneti kak vladni komisar.

In teden dni so vlekli to, za madjarone tili žalostno igro. Še le po najnem predlogu Banavščice in po govoru Mazuravičevem, ki je zahteval, da se vlada stavi pod zahtev, ker je zagrešila to nezakonitost, so videli tudi madjaroni sami, da tu ni šale. Zato je bil za večeraj popoldne sklican imunitetni odesk, ki se je posvetoval, dali se imajo oni poslanci izročiti ali ne? Posvetovanje je bilo prišlo burno. Ali končno so sklenili, da poslancev Harambašića, Vinkovića in Tuškana ni smeti izročiti sodbenemu stolu, ker njihovi vsikliki ne involvirajo veleizdaje. Ta sklep je dovolj strahopeten v svoji celoti. Kajti imunitetni odesk ni dostojnim načinom odbil žaljenja, storjenega našem saboru od strani našega sodbenega stola! Imunitetni odesk se ni imel nič posvetovati o tem, dali oni vsikliki involvirajo veleizdaje, ampak jedino vprašanje, na katero mu je bilo odgovoriti, je bilo: velja-li še poslanska imuniteta, in če velja, kako treba primerno ostro zavrniti tako zahtevo sodišča.

Nu, kraj tega, da je sklep imunitetaoga padeška tako strahopeten, izhaja vendar iz tega, da je nekdo — blamiran! A ta nekdo je naša vlada, oziroma nje sodbeni stol, pak bi moral upraviitelj take vlade, ali take sodne oblasti potaki blamaži izvesti konsekvencije, kar bi se tudi gotovo dogodilo v kateri koli drugi deželi — došim se pri nas tudi preko tega prehaja na dnevnored.

V saboru je bil minoli teden glavni predmet proračunske debate. In tudi ob tej priliki so »čisti« poslanci, na usta dra. Starčevića in dra. Franka, zopet napadeli reško resolucijo, vladnemu sistemu pa niso prigovarjali v ničemer, izvzemši razmere v Liki, ki so jih zopet spravili na tapet. Tretji od njihove garde, svečenik Tomac, bi hotel še vedno dokazati, da v Hrvatski ni Srbov. In to je vse njihovo narodno delo. Od opezo je se vsnešeno govoril Harambašić, ki je opravičeval resolucijo in je s tovarišim si dr. Vinkovićem obcajal postopanje, s katerim jih hočejo proglasiti za veleizdajce. Od madjaronov je govoril Šnap (to je tisti clovek, ki je bil sredi Zagreba javno oklfatav), ki

je branil madjarake kreditne zadruge. In govorili so še dr. Šobat in drugi. Nu, ti govori niso bili posebne važnosti, zato se nečem dalje baviti z njimi. Proračun je bil seveda — po stari navadi — vprejet. Saj veščino imajo — madjaroni!

Da si je Tomasić v proračunskem odboru naglašil, da je konfisciranje novin naravnost škodljivo, vendar se konfiskovalna praksa tira dalje. »Pokret« je konfisciran vsaki drugi, tretji dan. Nekega dne pa so pri »Novem Srbobranu« doživeli 100 te zepieno. Ako pomislimo, da je do te 100 te zeplene došlo v kratki dobi dve li napol let, odkar izhaja ta list, jasno nam bo, da so tiskovne razmere v Hrvatski huje nego v Turčiji. Razum novin plenijo tudi brošure. Tako je bila zaplenjena brošura dra. F. Potočnjaka pod naslovom: »Aus dem Lande der Rechtslosigkeit und Demoralisation. Schmachvolle Justiz zustände in Kroatien«. V tej knjigi podaja avktor pravo sliko naših žalostnih razmer. Kojga je zaplenjena, a na stanovanju dra. Potočnjaka je bila izvršena hišna preiskava, torej zopet čin, ki izhaja iz Kluenovih časov, čin, ki kaže v kaki politički državi živimo mi!

Korfić, ki je bil navetel med našim banom in ogrskim ministrom za trgovino radi napisov na pristanškem uradu, je poravnal tako, da je to pot nam začeljeno s tem, da so napisali sedaj čisto hrvatski, namreč: »Kraljski urad«. Eino, kar je še nezakonito, je, da so grbi nad napisom nekako fantastični, mesto da bi bili zakoniti hrvatski grbi. Da vidimo, kaj stori v tem pogledu naš ban, ki se tudi nahaja v neugodnem položaju. Naš ban ima namreč veliko posesti pri Načah v Slavoniji. Kmetje vasi Njemačka Breznica trdiijo, da si je ban prisvojil njihovo zemljišče in se nahajajo sedaj sredi zime goli in bos, brez hiše in strehe, ker jih je ban deložiral. Zato so hoteli h kralju v avdijeti, da bi tožili bana. Seveda niso bili vprejeti, ali prošajo njihovo je najvišja kancelarija vprejela. Ali da take prošnje ne dosežajo vspeha, to vemo. Neki dunajski list (»Arbeiter Zeitung«), ki je obširno pisal o tem, je bil pri nas zaplenjen. V saboru pa se niti ne govori o takih stvareh. A morali bi, ker gre tu za čast glavarja dežele.

Naj vam še nekaj sporočim o naših pan germanih v Rumi. Ti bujskajo še vedno proti Hrvatom in Srbom, se kitijo s frankfurtskimi trobojnici, imajo v svojih bišab aliko cesarja Viljelma, pevajo po ulicah »Die Wach am Rhein«, bojkotirajo hrvatske in srbske prodajalnice: sploh posnemajo v vsem svoje brate v Avstriji. V njihovih prodajalnicah se prodajajo na debelo »Sülmärkine« užgalke — društva torej, ki ponemduje slovanski jug. In na vse to gledajo naše oblasti mirnim česom, a naši novine niti ne omenjajo tega v svojih predalih. In tako morejo pangermani nemoteno izvajati parolo: »Drang nach Osten!»

## Slovenščina na drž. ljudskih šolah v Trstu.

Od prizadete strani se nam je z ozirom na naša izvajanja pod naslovom: »Tržške državne šole in pretenzije nemških učiteljev«. zatrdilo, da so vse one učiteljce, ki uče na državnih ljudskih in meščanskih šolah na Pizza Lipsia slovenščino kakor neobvesen predmet, zakonito vposobljene za to poučevanje.

Ker nam niso na razpolago kvalifikcijske tabele posamičnih učnih moči na tržških državnih ljudskih šolah, jemljemo to lojalno na znanje, a si dovoljujemo pripomniti sledeče.

Je že morda res, da so vse prizadete učiteljce usposobljene za slovenski jezik, a vprašanje je: kak o? Ministerski raspis od dne 31. malega srpana 1886. št. 6033. določa v členu II. točki 10, da mora vsaki

kandidat učiteljskega stauu, ki hoče poleg u'nga jezika učiti še drug deželni jezik, položiti poseben izpit, na katerem mora dokazati, da je tega pravilno (richtig) zmožen v ustmeni in pismeni rabi. To določilo velja za učitelstvo ljudskih šol. Za meščanske šole velja pa določilo iztega ministerskega raspisa v členu III. točki 3. c) in členu IV. točki 2. — To so zakniti zahteve, katerim bi morali zadovoljiti vsi oni, ki uče slovenščino na tržških državnih nemških ljudskih in meščanskih šolah! A te razmere se ozirajo le na normalno urejene šole, to je na take, kjer je materinščina otrok tudi učni jezik šole!! Torej: kjer se otroci še le uvažajo v znauje družega deželnega jezika. V Trstu imamo pa nenormalne razmere: Tu se neoblikni predmet slovenščina ne sme smatrati navadnim neobligatnim predmetom, ampak tu je slovenščina, ki se (škandal!) neobligatno uč, materinščina tistih otrok, ki obiskujejo dotične slovenske kurze. Zato je treba tu druge vposobljenosti, nego za »drugi deželni jezik«, sicer se lahko dogaja, da ima učenec več jezikovnega sluha, nego učitelj ali učiteljica. Ni smeti pozabiti, da je predmet teh slavnih neobveznih kurzov materinščina učencev. In kdor hoče učiti materinščino svojih učencev, ta mora poznati poleg slovnice tudi narodno govorico slovensko, drugače bo moral vedno brskati po slovarju, kar se baje res godi na naših nemških šolah. Žalostno dovolj! Po našem mnenju je izpit učne vsposobljenosti za slovenščino kakor učni jezik za ljudske šole ravno dovolj kvalifikacije, katero bi morali imeti vsi oni, ki uče v teh šolah slovenščino; posebno gleda Nemecev oziroma in nezari vzgojenih Slovencev oziroma Nemk Soveak je to minimum. Dokaz za to našo zahtevno nam je podal oni gospod na šoli Pizza Lipsia, ki je — rojen Kočavec in absolvent ljubljanske učiteljskega, kjer se uči le jedno četrtina predmetov v slovenskem jeziku — lani v novembru položil v Ljubljani izpit učne vsposobljenosti za nemški in slovenski učni jezik na ljudskih šolah, in ki je letos v novembru hotel položiti v Kopru izpit iz slovenščine kakor učnega predmeta na meščanskih šolah z nemškim učnim jezikom, a se je pokazal prešibkega v svojem znanju! In ta izpit zahteva to-le:

»Znanje slovnice pisnega jezika sedanjega in tanavalneših oblik in vrst prozaiškega in poetičkega opisovanja. Korektnost v ustnem in pismenem izrazu« (ministerski raspis 31/7/1886 št. 6033 člen III. 3. c). Torej liti mrvice slovstva, niti mrvice o zvezi slovensčine z drugimi slovanskimi jeziki kamo li o staroslovensčini se ne zahteva na tem izpitu! In vendar ga oni za slovenske ljudske šole aprobirani Nemeč ni prestal! In to je moč, ki je pred par leti zapustil ljubljansko učiteljsko! Kaj pa naj mislimo o učni zmožnosti slovenskega jezika onih, ki so študirali v Ljubljani, ali pakje drugje, pred desetimi, petnajstimi, ali dvajsetimi leti, ko je bila slovensčina še bolj zanemarljena, nego je danes?!?! O onih, ki imajo pa samo zrelostni izpit iz slovenščine, o teh pa niti ne govorimo. In če se ne motimo, se med učitelstvom na naših državnih ljudskih šolah smatra ravno zrelostni izpit kakor zadostna kvalifikacija za pouk v slovenskem jeziku. Na šoli v ulici Fontana uči že mnogo let slovensčino neki gospod, ki je pred kakimi 20 leti v Ljubljani študiral, a pozneje ni položil nobenega slovenskega izpita! Kako ta mož uči slovenščino, to vedo prav dobro na svojo žalost stariši njegovih učencev, za inspekcijo tega predmeta določeni inspektor menda tudi.

In katera učiteljca na nemški meščanski šoli ima izpit iz slovenščine po členu IV. 2 oziroma po III. 3 c)! Da je ta izpit potreben tudi za ono nemško rojeno, ali slovensko rojeno in nemški vzgojeno učno moč, ki je izprašana za slovenščino kakor učni

jezik: za to nam je podal dokaz oni v Kopru neuspeli izpit!

Konsčno še nekaj, da ne boniše mislii da mu delamo krivice. Na ljudskih in meščanskih šolah so ustanovljene nemške konference učiteljstva, potem so okrajne učiteljske konference in nazadnje so deželne učiteljske konference. Na vseh teh konferencah, se med drugim učitelstvo posvetuje o učnih predmetih in o postopanju na pouku. Zakaj? Gotovo je to potrebno. A kje in kdaj se pa učitelji in učiteljice slovensčine na tržških državnih ljudskih in meščanskih šolah posvetujejo o slovensčini?! Koliko jih je med njimi, ki zasledujejo razvitek slovenskega šolstva, slovenske šolske literature?! Koliko izmed njih je članov »Slovenske šolske matice«?! Kateri čitajo slovenske šolske in leposlovne liste?! Kateri preučavajo razne slovenske šolske knjige?! In učitelstvo slovensčine — materinščine bi moralo to storiti! Če pa je kdo nasprotnega mnenja, tega seveda ne prepričamo nikdar dotičnik pa nas ne, da je on na pravem mestu.

Dixit.

## Pisma iz Prage.

(Izviren dopis).

Dne 3. grudnia 1905.

Za Prago je bil torej dan 28. lisopada največji praznik, kar jih je to kraljevo mesto kdaj doživelo. Prejšnje dni je bilo jako neugodno vreme: neka strupeno mrzla, gosta megla se je vlačila nad polmilijonskim mestom ter se spajala z dimom nešteti tovaren predmetih okrajev. Ta dan pa, kakor bi ga bili blagoslovili vsi vremeski bogovi, zžarel je v tako čarobnem spomladanskem sijaju in mlini, kakor nam jih pozna jesen nudi le redko kdaj. Nebo jasno kakor ribje oko, solnce je vabljalo v polnem ornatu, samo rezak vatrič je lahko stesal ozračje, veličastno se igrajoč s stoterimi prapori. Glavno obiljeje tega veličastnega dne je bil te sveti, tejnstveni mir, ki je razprostrl svoja blagodejna krila nad češko prestolnico. To je bil dan svetega miru in tihega pokoja, ki ga v velemestih ne poznavša niti na Božič, kajti ta dan vendar vozi električna železnica.

Začetek sprevoda je bil napovedan na prvo popoludnansko uro. Ali že v zgodnjem jutru so se pomikale cele vrste manifestantov po raznih ulicah. Šrejaljšče je bilo ogromno vinohradek nameti okoli cerkve sv. Ludmille; ta veliki trg je bil vendar daleko premajhen, in skupine so posedle vse ulice v bližnji okolici.

To je bila nepozabna slika vsakozur, ki je videl ta dan Prago! Ne samo da se je udeležila vsa Praga: delavci, obrtniki, meščanstvo, Sokoli, profesorji, bila je zastopana tudi okolica. Vse, kar je do 20 km v praški okolici, je prišlo ta dan v Prago! Zato se računna, da se je manifestacije, oziroma organiziranega sprevoda udeležilo 250.000 ljudi, torej 1/4 milijona! Gledalcev pa je bilo najmanj ravno toliko! Utojam si celo trditi, da je bila praška manifestacija mnogo večja, številnejša in grandioznejša od dunajske. Na Dunaju je bila manifestacija nekakšen resort delavskih krogov, bila je manifestacija samo demokratičnega pomena; v Pragi pa je manifestiralo z delavci vse mesto: obrtniki, meščani, Sokoli itd. V Pragi je imela manifestacija mimo socialnega tudi nacionalnega pomena! Čuditi se moram, da v slovenskem narodu ob tako važnem vprašanju ko se tče vitalnih interesov vsega naroda, ni možno ljudstva tako navdušiti in zjediniti, kakor je to pri Čehih. Kako ganljivo je bilo n. pr. tukaj videti, ko je stopal z delavcem v modrem suknjiču, meščan s cilindrom, z njim Sokol, potem zopet ženske itd.! Izredno pozornost je vzbujalo v Pragi tudi dejstvo, da se je udeležilo manifestacije toliko ženstva. In to ne samo delavskega ženstva, ampak tudi iz najboljših, meščanskih krogov. Skoro 1/3 je bilo ženstva

v sprevedu in njih število je dosegalo gotovo 50.000 oseb. Nadalje ni prezreti, da je bil ta praznik v Pragi mnogo večji nego na Dunaju. O tem je dokazoval državni poslanec Klofač danes dopoludne na ljudskem zboru v »Nar. domu« v vinogradskega okraju. Bekel je, da se najbolj čudi temu, da se je dne 28. novembra na Dunaju v tiskarni »Arbeiterzeitung« (glavnega socialno-demokratskega glasila) delalo! Med tem, ko v Pragi — je rekla — ta dan niso izšle niti ene novine, se je na Dunaju delalo po vseh tiskarnah!!

(Pride še.)

## Dalmatinski poslanci in — primorski Italijani.

Ker smo mi opetovano iskrali precej resko kritiko o tistem takimenovanem sblizvanju mej Hrvatov in Italijanov v Dalmaciji, smatramo za svojo dolžnost, da lojalno poudarimo iz zadržakega »Narodnega lista« nastopna izvajanja o debatji, ki se je vršila v dež zboru dalmatinskem o predlogih poslancev Biankonija za popolno reciprociteto zagrebaške vsaučilišča, in poslancev Salvia o ekviparaciji visokih šol v Italiji:

»Jednoglasi vnaprejem predloga posl. Salvia je našel lepega odziva v sosednji kraljevini. Poluradna »Tribuna« se je najlaskaveje izrazila o dalmatinskem dež. zboru in je rekla: Če tudi je glasovanje platonično, vendar je ugodno vsem Italijanom. To glasovanje pa je našlo odmeva tudi v Trstu in v Istri, ali ne takega, kakor bi bili želeli mi. Podpiranje predlog posl. Salvia je posl. Kvekvić v imenu arabske stranke zaželel, da bi vplivalo na tamkajšnje Italijane ki danes se svojim zatiranjem slovenskega elementa vrše le službo najemaikov. Če hočejo vstati v svoji borbi proti germanstvu, morajo se složiti se Slovani. Ako pa hočejo uničiti Slovane, zatre Italijane v nedolgi dobi pangermanski mizami. Salvi se nadaja srečnega rešenja vprašanja italijanske univerze iz logične orientacije avstrijskega parlamenta in pravščnosti slovenskih zastopnikov. Tudi mi se strinjamo z njim. Ali pripomniti moramo, da vedenje avstrijskih Slovanov je odvisno od orientacije primorskih Italijanov nasproti domačemu slovenskemu elementu. Izjava dra. Tresića za italijansko univerzo v Trstu je njegovo individualno mišljenje, ki mu velika večina slovenskih zastopnikov ne pritrja. Sicer pa ti komaj čakajo, da bi jim italijanska stranka Istre in Trsta se spremembo svoje politike omogočila, da bi se našli vsi v enem in skladnem kolu proti germanski sili in pangermanickm aspiracijam.

Pričakovali smo, da bo glasovanje dež. zbora dalmatinskega vsaj kolikor toliko blagovorno delovalo na tamošnje (tržaške in istrske) razmere, da se vodje italijanske stranke v Trstu vsaj nekaj nauče iz tega glasovanja. Ali tamošnji »Pecole«, njihov organ, je pozival istrske Slovence in Hrvate, naj si erpijo ponk iz zaključkov dalmatinskega dež. zbora! Kdo more umeti tako logiko? Vendar ne izgubljam nade in upamo se vedno, da trezni glasovi iz Dalmacije in iz same Italije streznijo Veneziana in tovariše, ako jim je res do tega, da prestržejo pot Drangu na obali Jadranskega morja, ki naj ti ne razdvajalo, ampak naj bi zblizevalo slovenski in italijanski življenj!

## Drobne politične vesti.

Zadnje zasedanje moravskega deželnege zbornice. Kakor poročajo iz Brna, so moravski deželni zbor sestane meseca januarja na kratko zasedanje, da reši deželni proračun za leto 1906. Ko bo isti vsprejet, bo deželni zbor zaključen, in potem razpuščen, nakar se bodo koncem marca oziroma začetkom aprila vršile nove volitve na podlagi novega deželnega volilnega reda.

Zarota v Koreji. Iz Londona javljajo, da so Japonci v Seulu prišli na sled zaroti, ki je hotela umoriti vse Japonce in korejske ministre, ki so podpisali pogodbo z Japonsko. Več zarotnikov je aretovanih.

Diference v ogrski koalaciji. Kakor poročajo iz Budimpešte, ni odbor koaliranih strank storil o vprašanju splošne volilne pravice zato obnega sklope, ker so se pojavile med členi velike difference. Batffy, Apponyi, Vassonyi so govorili za

splošno volilno pravico, graf Andrássy se je pa temu najodločneje uprl.

## Domače vesti.

Ples in — politična konferenca. Kje? V Trstu. Uprav tako! Tako nekako kakor v Rusiji: ko so se dražestni pari najbolj razgrel — ali, recimo v gledališču, ko primadonna izvija kako do iz vsega grla, pa kčičuješ iznenada klic: Žvela konstitucija! A narod, možki in ženske, pritrdijo: Živeela! In nenkrat vstaja bradat profesor in dr. očajen govori, in potem, drugi, tretji — kakor v parlamentu.

Pri nas je bilo malo drugače. Prvič, ker se to ni dogodilo v gledališču, ampak v dvorani »Slavjanske čitalnice«, v drugo, ker tu niso intervenirali kozaki, in v tretje, ker je mesto bradata profesorja igral glavno vlogo — goledredo dijače, I. Jedlowski.

Bilo pa je tako-le: Kakor vsako eredo, tako je tudi minolo sredo bila plesna šola v »Sl. čitalnici«, ali to pot tako dobro obiskana in snimirana, kakor nikdar dolej. Ko je bilo o polnoči, a nekaterim »nikdar sitim« še ni bilo dovolj, sagramelo je imenovano dijače: Pozor! Pozor! Brzjavka je tu!

Kaj? Kaj? Kaj je? Atentat na Nikolaja? Smc-li dobili slovensko šolo v Trstu? Se je-li morda dr. Venezian poslovenil?!

Brzjavka iz ... Istre. In res je bila prečitana ta-le brzjavka: Slovence in Hrvatice, Slovenci in Hrvatje! Mej tem, ko vi tam v svoji hiši plešete brezskrbno — za-se, obkroženi od vseh možah udobnosti, izolani, naobraženi, modri, pametni, pa mi tu, siromašna deca siromskih rodilcev, ječimo v tmavi in neznanju, v katero nas je prikovala neukost naša. Vidite, že zopet je Božič pred vratmi! Za vas je veselja in plesa, za nas glada, zime, vzdihov!

Sestrice in bratje, pomozite nam z malim darom, dajte nam del svoje sreče!

Istrska deca.

V dvorani je bilo 5 ali 6 parov, vsi so bili ganjeni. Iz posegnili so v žep in v hipu so nabrali 3 krome. Malo je to? Ni, ker so navzoče in navzoči objubljali, da bodo odsej vsako sredo, na plesu, iztrovali po par stotink za istrsko deca in za dijaško podporo društvo v Trstu. Milodare bo zbiral oni isti dijak, ki nam sporoča to, in ki hoče biti strog na nabiranju, ker gre za našo narodno bodočnost.

Sedajšje povdarjamo, da je g. Jedlowski odposlal one 3 krome dotični centrali.

Okoličanskim delavcem. Prejeli smo: Večkrat se je že razpravljalo v »Educativ« o potrebi ustanovitve vsaj enega delavskega podpornege društva za zgornjo okolico. Ker pa nimajo tam ljudi, ki bi se resno oprijeli tega vprašanja, ni bilo ukrenjenega do danes še ničesar. Sedaj je zopet oni čas, ko prihajajo delavci z gornje okolice v mesto iskati dela.

Maogi bi se radi vpisali v eno naših dveh delavskih društev, a ne morejo, ker naši dve društvi ne sprejemata udov iz gornje okolice. Ljudje odhajajo nejevoljnji in večkrat je čuti celo zabavljanja, češ: Pa ste še Slovenci itd.! Bodi torej povedano, da glede sprejemanja udov se morata naši društvi strogo držati državnih pravil. — Da pa naši društvi ne vsprejemata udov iz zgornje okolice, zato obstoje zelo tehtni vzroki. Eden teh vzrokov je, da bi mestni zdravniki ne hoteli in tudi ne mogli zahajati obiskovat bolnike v zgorajo okolico. Zdravniki pa, ki stanujejo v zgornji okolici, bi društvo preveč stali. Za bolnike, ki bi bili v podpori pri mestnih društvih in bi stanovali v zgornji okolici, bi morale vsako društvo plačevati vsaj po dva nadzornika, kar vse bi toliko stalo, da bi društva imela očitno zgubo.

Drugo bi pa bilo, ko bi si zgorajekoličani ustanovili svoje delavsko društvo, ki bi imelo glavni sedež — recimo — na Opčinah.

Tako društvo bi lahko imelo bolj poceni zdravnike, ker so ti ob enem okrajni zdravniki in bi domačinom dajali gotovo ceneje zdravniško pomoč, nego pa za mestna društva.

Ako bi bilo društvo ustanovljeno le za zgornjo okolico, bi imeli eventuelno tudi brezplačne nadzornike, ki bi gotovo vestno izvrševali svojo nalogo, ko bi se šlo za njih lastni interes. Mi moramo, da-si ne radi, konstatirati, da društveni členi, ki žive na kmetskih, največkrat pregrešajo proti pravilom. Ni redek slučaj, da se kedo javi težko bolnim, ako je prišel zdravnik — vidi »težko bolnega«, kako opravlja razna domača dela!

Še večkrat pa imajo nadzorniki priliko opazovati take slučajje. Ko bi vsi udje raznih društev smatrali podporna društva za delavske posojilnice, v katerih se hrani le za slučaj bolezni, ko človek res ne more služiti vsakdanjega kruha, ko bi se premislilo, da se z nepoštenim izrabljanjem društvenih denarjev — jemlje, ne društvu, ampak svojim sodelovalcem, ki morajo radi takih lahkomiselnih udov plačevati visoke tednine; ko bi premislili in uvaževali vse to, bi društveniki še danes plačevali 50 stotink na teden, ne pa 60 in (v okr. blagajni) celo 96 stotink. Ker je torej izključeno, da bi mestna društva, izvzemši okrajno bolniško blagajno, vsprejemala člene iz zgornje okolice, ponavljamo še enkrat nasvet, da si okoličani ustanove lastno podporo društvo, o čemer bi jim mestna društva rada šla na roko. Nadzornik.

Gospod namestnik princ Hohenlohe se je večeraj zjutraj povrnil z Dunaja.

Občinske volitve v Volovskem-Opatiji. Iz Volavskega smo dobili brzjavko, ki nekoliko popravlja naše večerajšnje podatke. Ne 197, ampak 258 glasov je bilo oddanih na volitvi za III. razred. Hrvatski narodni kandidati so bili enoglasno izvoljeni.

Iz Sežane nam pišejo: V ponedeljek 4. t. m. se je vršila volitva za pomoženi okrajni šolski svet v Sežani.

Volitve se je vršila — razun maenkovstnega nasprotovanja in malenkostne agitacije — v smislu zavednih kraških županov in podžupanov, katerih je bilo zbranih nad 100. Pokazali so ti zavedni možje, da je ljudska volja prva volja, poštema volja. Voljani so bili skoraj jednoglasno gospodje: Fran Gruden iz Nabrežine, Josip Švara iz Komna, K. Stepančič iz Temnice, A. Abram iz Topelč, L. Mahorič iz Sežane, I. Ravbar iz Dole, I. Duje iz Zavrha in Ant. Maha ml. iz Lokve!

Daj Bog, da bi njih delovanje bilo v prid našim šolskim razmeram!

Popoldne istega dne so imeli gospodje župani in podžupani v svoji sredini našega deželnege poslance dra. Treota iz Gorice, ki jim je poleg dragih gospodarskih stvari poročal o akciji za pridobitev vode na Krasu in je prebrl peticije na sl. o. kr. namestništvo, oziroma ministerstvo za poljedelstvo, da bi vlada iz važnih in tehtnih vzrokov vpsštevala to akcijo, za katero se je tudi goriški deželni zbor jednoglasno izrekel, da z napeljano vodo podeli Krasu nove življenske moči.

Bodi gospodu dra. Treotu izrečena iskrena hvale, da nas je obiskal in prosimo ga, da bi ob takih prilikah večkrat prihajal v našo sredino. Saj ve, kolikokrat smo mi od vlade tako zapušteni krašvoji potrebni tolažbe in dobrega sveta. Zaveden Kraševce.

Zboljšanje plač uslužbencem državnih in privatnih železnic stopi v veljavo z novim letom 1906.

Za Strossmayerjev spomenik je doslej nabranih 26.295 kron.

Škof dr. Nagl goriški nadškof? Tudi »Fremdenblatt« poroča, da bo imenovan za nadškof v Gorici tržaški škof dr. Nagl. — Škof Flapp da ostane v Poreču. A naslednik Naglov v Trstu da še ni določen.

28. listopada 1905. v Pragi. Naš sotrudnik iz Prage nam je poslal krasno in veliko fotografsko sliko, ki predstavlja manifestacijo češkega naroda v Pragi dne 28. listopada 1905. ravno v trenutku, ko je bilo na »staromestnem namesti« pred zgodovinsko občinsko zbornico in v vseh sosednih ulicah zbranih nad 1/4 milijona ljudi. Slika je grandiozna: na njej je videti razne zastave, tudi one s prelomljeno puščo, opaziti je nadalje alegorični voz »Vstajaenje dela«, v motnem ozadju je videti pogrebni voz privilegijev. Fotografija je posneta z balkona občinske zbornice, o čemer je bil najlepši pogled na stotisočero množico. Imenovana slika vzbuja ogromen utis. Zato smo jo razstavili za par dni na ogled v kavarni »Balkan«. Slika je primeras za okvir ter stane 2 kroni. Kdor bi jo hotel naročiti, naj nam dopišlje omenjeni znesek, na kar naročimo slike posredovanjem našega praškega sotrudnika.

Nova stranka na Hrvatskem. Na Hrvatskem anujejo »katoško stranko prava«, ki bo imela za svoje glasila »Hrvatstvo«.

Nagrade vinogradnikom. »Kmetijska družba za Trst in okolico« nazninja, da jej je došel od tuk. vis. o. kr. namestništva sledeči odlok:

»Na podlagi svojega odloka od dne 2. avgusta t. l. št. 23334, s katerim so bile

razpisane nagrade za vspešno nasaditev trt cepljenih na ameriških podlagah po vinogradih, spadajočih pod Trst in okolice, oglasilo se je potom tukajšnje kmetijske družbe (delavske) 23 prošev. Vračajo se vročene prošnje onih proševov z opomnjo, da so bili dotični vinogradi ogledani po vladnih organih in da so se na predlog slednjih podelile nagrade sledečim proševom:

I. nagrade po 50 krom dobita: 1. Ivančič Josip, h. št. 154 Škedenj in 2. Košuta Franc h. št. 24 Sv. Križ.

II. Nagrade po 40 krom dobe: 1. Pežar Miha h. št. 64 Rožan, 2. Milič Matevž h. št. 100 Prosek, 3. Čok Miha h. št. 43 Lonjer in 4. Barovina Ivan M. h. št. 157 Lonjer.

III. Nagrade po 30 krom dobe: 1. Milič Anton h. št. 68 Prosek, 2. Sirk Anton h. št. 211 Sv. Križ, 3. Merlak Franc h. št. 5 Lonjer in 4. Glavina Štefan h. št. 60 Lonjer.

IV. Nagrade po 25 krom dobe: 1. Tence Anton h. št. 97 Sv. Križ, 2. Košuta Josip h. št. 25, Sv. Križ, Košuta Josip h. št. 68, Sv. Križ, 4. Čok Josip h. št. 100, Lonjer, 5. Pečar Valentin št. 14, Lonjer, Čok Miha h. št. 101, Lonjer in 7. Sancia Ivan (Toč), Škedenj.

Opozarja se, da se je o določevanju zgoorumenjenih nasgrad vpsštevalo v prvi vrsti manje premečne vinogradnike in take, ki do sedaj še niso bili obdarovani. Z ozirom na te razmere izreka se v imenu tukajšnega urada posestaikoma Jos. Partou in Rožana in Valentinu Cibicu s Proseka posebno poveljalo za vrgledne nove nasade.

Opomnja »Kmet. družbe«. Dotična darila se razdeli ob priliki občnega zbora naše »Kmetijske družbe«, ki bo v nedeljo 17. t. m. ob 10. uri predp. v »Sokolovici« dvorani v »Narodnem domu«. Pboštnece morajo biti pravilno kolekovane.

Tiskane karte v obliki poštnih dopisnic. C. kr. poštno in brzjavno ravnateljstvo nam javlja:

S tiskanimi kartami v obliki in velikosti poštnih dopisnic, ki nosijo sicer napis »Dopisnica«, ki pa niso frankovane so zadostno za poštno dopisnice, ravnalo se bo nadalje glede taksovanja itd. kakor s tiskovinami, to pa samo, če bodo iste odgovarjale popolnoma pogojem, ki veljajo za odpošiljanje tiskovin, ako ne bodo rosile dostavkov, kakoršni niso dovoljeni pri tiskovinah. Tiskane karte v obliki dopisnic, ki so sicer prevedene z napisom »Tiskovina«, ki pa nosijo pisana pri tiskovinah nedovoljena obvestila, smatrato se bo za dopisnice, ako bodo odgovarjale pogojem, ki veljajo za odpošiljanje dopisnic.

Predstava »Legionarjev«, toliko pričakovana, bo torej dana zvečer ob 8. uri v gledišni dvorani »Narod. domač«. Že večeraj je bilo izloženo v oknu kavarne v »Nar. domu« več slik, ki predstavljajo gsta g. Ant. Verovška v vlogah Ježa iz »Legionarjev«, Blaža Mozola iz »Rokovnjačev«, Martina Krpana in igre jednakega imena itd.

Ker je pričakovati obilo udeležbe, bi bilo najbolj primerao, da si oni ki niso že storili tega, preskrbe že, tekom dneva sedeže in vstopnice. Ob enem opozarjamo še enkrat na apel odbora »Dramatičnega društva« do spsštovanih dam naj izvole na to in tudi na vse bodoče dramatične predstave prihajati brez klobuka, da ne bodo ovirale, ali vsaj otrškočale pogled na oder zadej stoječem in sedečem.

O igri sami smo že toliko povedali, da si je lahko vaak že vstvaril pojmo njej. Več in podrobnje bo videti, slišati in občudovati na predstavi.

Miklavžev večer »Slovenskega pevskega društva« v petek zvečer je lepo vspeš. Udeležba je bila ogromna. »Slovensko pevsko društvo« je krasno prepevalo, zanimive so bile bitke s korijandoli. Splah je bila vsa zabava zelo animirana. »Miklavž« je lepo govoril na adresu naših slovenskih društev, izlasti tudi na adresu starišev. Veliko veselje je zavladalo, ko je »Miklavž« razdeljeval bogato naložena dr. la. Zabava je trajala v pozno noč.

Vojski begunec, 23-letni Ivan Blaškovič, doma iz Pule, ki je pred več časom pobegnul od tukajšnjega pehotnega polka št. 97, pri katerem je služil, — je bil s noči aretovan na stanovanju svoje ljubice v h. št. 4 v ulici dell' Ospedale.

Kri radi vode. Brata Ivan in Jakob Rigotti, oba voznika, sta sinoči po 4. uri nakladala na svoja vozova zaboje buteljke neke

mineralne vode. V tem je pa prišel mimo njihovo voznik Jakob Komar ter je poprosil Jakoba Rigotti, naj mu da eno buteljko. Jakob je pa ravno imel v roki eno buteljko, ki je bila počešana in je nekoliko puščala, ter mu je dal isto rekaši, da cele in dobre buteljke mu ne sme dati. Komar mu je pa dejal: »Če mi nečeš dati druge, pa si drži še to! To rekaši mu je vrgal buteljko nazaj in še dostavil povzko na Rigottija.

Jakob Rigotti pa — užaljen — je prijel buteljko (treba povedati, da so bile buteljke iz ilovice in ne iz stekla) ter mu jo sagнал v glavo in ga tako ranil, da se mu je takoj poodila kri po obrazu. Ker se je skušal Komar mešševati, je priskočil še Ivan Rigotti in oba skupaj z bratom Jakobom sta ga še parkrat kronila.

Brata Rigotti sta bila aretovana, Komar je moral pa na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik opral in obvezal ranjeno glavo.

**Dva uzmoviča.** Pri gospe Alojziji Vidrič, ki stanuje v III. nadstropju ulice dei Rettori št. 2, sta stanovala mlado dva mladeniča. Enemu je bilo ime Elija, a priimek Degiorgi, drugemu smo pa že pozabili ime in priimek. Dne 26. m. m. je pa gospa Vidrič konstatovala, da jej je bilo ukradeno več obleke in drugih predmetov, za kakih 200 kron vrednosti. Ob enem je pa konstatovala, da sta jo zapustila tudi Degiorgi in njegov tovariš: ni ju bilo več k njej. Ni jej preostajalo drugo, nego, da je prijavila na policijo i to, da je bila okradena i to, da sta jo zapustila ona dva mladeniča.

Dne 27. m. m. sta dva uzmoviča skušala izvirati neko tatvino nekje pri sv. Jakobu, a oni, katerega sta uzmoviča namera vta okraštati, je to še pravočasno opazil, vsel puško in ju tako prepodil. Bežala sta, a ne daleč, ker so ju organi svetojokobskega policijskega komisarijata aretovali. Ta dva sta bila 25 letni bravec Jurij Zuvščič, doma iz Krke, in 25 letni čevljar Nazarij Marčič, doma iz Kopra.

Degiorgia in njegovega tovariša je pa policija zeman iskala ves ta čas. Slednjič je pa policijski agent Štirer po svojih poizvedbah došel, da sta Degiorgi in njegov tovariš Zuvščič in Marčič. Ker sta Marčič in Zuvščič že v zaporu, je Štirer to stver javil sodišču. Včeraj je bila gospa Vidrič pozvana na slišanje, kjer so ji pokazali Marčiča in Zuvščiča, v katerih dveh je ona takoj s oznala ona dva mladeniča, ki sta stanovala pri njej.

»Škrata« je izšla 49 številka.

**Koledar in vreme.** Danes: Loretanska Mati Bija; Tatomin; Mira. — Jutri: Damas, papež; Vladimir; Živko. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 10.5° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

## Brzojavne vesti.

### Grški kralj na Dunaju.

DUNAJ 9. Grški kralj Juraj je včeraj nalajeval razprave, ki jih je v četrtak pričel. Najprej se je razgovarjal z nemškimi poslavitkom grofom Wedelom, potem pa z angleškim poslanikom sir Edvardom Goschenom. Sodi se, da je kralj z obema diplomatoma razpravljat o balkanskih vprašanjih, v prvi vrsti spor Grške z Romunsko.

### Vodilni odbor ogrske koalicije.

BUDIMPEŠTA 9. (Ogrski biro.) Vodilni odbor koalicije je imel danes sejo, na kateri je na mesto obolelega Frana Košuta predsedoval graf Albert Apponyi. Sklenilo se je izdati proglaš na nadomestne rezerviste, v katerem se obširno pojasni, da temelji odredba glede sklicanja rezervistov na rupačnem tolmačenju zakona in da služi samo v to, da oviira pravico državnega zbora v stvari dovoljevanja rekrutov.

### Vojvoda Kumberlandski.

KODANJ 9. Vojvoda in vojvodinja Kumberlandska ter princesinja Olga so danes predložile odpotovali. Na kolodvoru so bili na slovesu člani kraljevske obitelji in avstro-ogrski odposlanec.

### Upor ruskih mornarjev v Toulonu.

TOULON 9. Petdeset ruskih mornarjev, ki se nahajajo tukaj na torpedovki, zgradjeni v ladjedelnici La Seyas, se je spuntalo proti svojim častnikom. Upor je bil udušen a pomočjo francoskih delavcev.

### Bolgarija in nota Avstrije in Rusije.

SOFIJA 9. Na včerajšnji seji sobranja je ministrski predsednik Petrov odgovoril na interpelacijo poslancea Pehema o not, ki so jo obe sporazumni velešili v stvari makedonske finančne kontrole dostavili Bolgarski in drugim balkanskim državam. Petrov je dejal, da je zastopnikoma obeh velešil odgovoril, da se je bolgarska vlada nasproti revolucionarnemu gibanju vedno korektno in lojalno vedla. Le Turčija zasluzuje očitanje, ker ne postopa s svojimi podaniki enako pravno. Bolgarski narod ne more nikakor

dopustiti, da bi se brate v Makedoniji istre bilo. Bolgarska vlada zavrača na Turčijo vso odgovornost za nemire, ki morajo v Makedoniji izbruhniti, ako Turčija ne sprejme svojega postopanja nasproti tamčšajim Bolgarom.

### Italijanske finance.

RIM 9. Na danšnji seji zborales je finančni minister razvijal finančni ek-pozé. Po tem zaključuje upravno leto 1904/05 s aktivnim saldo 75 milijonov lir. Ako se pokrije izdatke za železniške gradnje v znesku okroglih 13 milijonov in potrebššine za amortizacijo državnih dolgov v znesku 15 milijonov, ostane prebitok 47 milijonov. Med okolnostmi, ki so prispevale k temu ugodnemu rezultatu, je minister navedel naraščaj najvžšnejih dohodkov, izlasti pristojbin za poslovne pogodbe, tovarniških dohodkov ter dohodkov pošte in brzjave. Konečni budget tekočega računskega leta 1905/06 in proračun za upravno leto 1906/07 zaključujeta po pokritju vseh stroškov, vžševš oaih za Kclabrio in za javna dela, in vžšie temu, da so bili dohodki zelo previdno in zelo nisko proračunajeni, s prebitkom 6, ozioroma 4 milijonov lir. Vkljub temu prekašajo dohodki tekočega budgeta že za prvih šest mesecev dohodke minolega poslovaega leta za 26 milijonov lir.

### Novo angleško ministerstvo.

LONDON 9. Campbell-Bannerman predloži jutri zvečer kralju listo ministrov. Kralj Eilvard bo imel v ponedeljek ministrsko posvetovanje, na katerem bodo odhajajoči ministri izročili svoje uradne pešate.

### Kitajska komisija.

TIENSIN 9. Kitajska komisija, ki ima nalogo, da proučava razne parlamentarne zsteme, je včeraj odpotovala v inozemstvo.

### Razširjenje reform na Drinopolje.

CARIGRAD 9. V visokih turških krogih se boje, da nam-rava Anglja predložiti, da se kontrola razširi na drinopoljsko pokrajino in da se Mitlene obdrži kakor zastavo za uvedenje te odredbe.

### Nemški državni zbor.

BEROLIN 9. Nadaljevala se je debata o predlogi brodovja in reformi državnih finance. Državni kancelar knez Bülow je izjavil, da lajžšavneja točka v sedanjem položaju so zsmere v kolonijah. Moš here rov in kitbojev v južno zapadni Afriki je sicer zlomljena, toda zelo težavna naloga nas ška, da vzpostavimo zopet kolonije. Valed vojne so državne finance zelo obremenjene, toda mi moramo vztrajati, ako nečemo opustiti kolonij in si moramo biti svesti, da kmelo zopet vzpostavimo kolonije ter jih napravimo v podporo blagostsnje. Storjeni so bili veliki pogreški, izlasti a pretirano vsr-

našjo. Moj kolonijalni program, ki sem ga pred nekoliko leti razvil, se popo-noma izvede. Kar se tiče stroškov za armado, se je naše blagostanje povzdignilo ne vkljub marveč ravno radi naše bojne sile. Stroški za vojsko naraščajo v vseh državah, tamkaj celo hitreje.

## Dogodki na Ruskem.

STOKHOLM 9. »Svedski brzjavni biro« poroča iz Haparande, da je železniški promet popolnoma vzpostavljen.

LONDON 9. »Times« poroča iz Petrograda: Grof Witte je poklican v Carskoje Selo. Sodi se, da je ta poset v zvezi z demisijo Durnova, ministra za vnanje tveari, ki je neizogibna.

PETROGRAD 9. V zadnjih dneh krožijo govoric o nameravani protirevoluciji izlasti v prestolnici. Vojaške oblasti se energično trudijo, da po duhovnikih opomnajo čete na njih dolžnosti. Čm dalje bolj je slišati besedo »vojaška diktatura«. Polčaj grofa Witte-ja je navidezno dšsaj nespremenjen. »Rus« poroča, da je mid Wittejem in Durnovom, ministrom notranjih stvari, nastalo nesporazumljenje zaradi štrajka poštnih in brzjavnih uradnikov. Zdi se, da se med tem v pokrajinah dogajajo važni dogodki. Gotovo je, da se čete čimdalje bolj puntajo. Včeraj so med tukajšnjimi 14. in 18. pomorsko ekvipošo, ki so ju nameravali odvesti v Kronstadt, izbruhnili nemiri. Mornarji so se kategorično branili iti v Kronstadt, dokler bo nad mestom trajalo vojno stanje.

BEROLIN 9. Glasom poročil listov dšsperh iz Petrograda, so v Rigi pri polkih Vjesma in Isterak nastali nemiri. Ugodilo se je zahtevam čet glede zboljšanja njihovega položaja.

PETROGRAD 9. Naslednikom umorjenega generala Saharova je imenovan generalni guverner v Saratovu Maksimov.

**Tovarna pohištna Aleksander Levi Minzi**  
ulica Tosa št. 52. (nasproti hiši).

**ZALOGA:**  
PIZZA ROSARIO (soloko postopje).  
Čeno, da se ni bati nobene zamkurenice.  
Sprejemaje se vsakovršna dela tudi po posebnih načelih. —  
Ilustrovan cenik brezplačno in franco.

**Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)**  
tovarna pohištna s strojevnim obratom  
priporoča slavnemu občinstvu svojo

**zalogo pohištna**  
prej ANTON ČERNIGOJ

via dei Rettori št. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marazzi

Največja tovarna pohištna primorske dežele.

Pohištna izdeluje se solidno, trpečno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.

Vsaka konkurenca je izključena. Album pohištna pošlja se brezplačno.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

**TOVARNA OBUVALA MÖDLING**

TRST  
Corso 29  
Telefon šte. 1191.

Ni zvišala cen, kajti ista ne kupuje ne iz prve in iz druge roke marveč jih izdeluje v lastni tovarni ter jih prodaja brez posredovanja.  
101 podružnica v Avstro-Ogrski, Nemčiji in Srbiji.

Obuvalo za moške		Obuvala za ženske	
Priložnostna partija	črni z elastiko . . . . . gld. 2.90	črni z elastiko . . . . . gld. 2.60	
Amerikanski čevlji najfin.	» s trakovi . . . . . » 3.25	» s trakovi . . . . . » 2.90	
po gld. 7.—	» » » oscarja . . . . . » 4.50	» z gumbi . . . . . » 3.25	
	» » » najf. . . . . » 5.50	rumeni s trakovi . . . . . » 2.90	
	» » » 1/2 lak. » 5.50	» z gumbi . . . . . » 3.25	
	» » » celi lak. » 6.—	črni s trakovi oscarja » 3.90	

Nizki čizmi od blaga s podplati in usnjatimi petami po 75 novčičev.

Komaše od usnja za hribolazce, lovce in automobiliste; galoše amerikske iz gome: voščila najfin, za chevreau po 25 novčičev

Priložnostna partija. Najfiniji čizmi, chevreau črni s trakovi ali gumbi, za ženske po gld. 5.—

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:  
Ivana Hoffa  
**Kandol-Kakao**  
ki ima najmanj tolače v sebi, je torej najlaše prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljši okusu izredno poceni.  
Pršten samo s imenom Iwan Hoff in s levo varstveno znamko.  
Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev » 1/2 » 50  
Dobiva se povsod.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno  
**TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.**  
Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kafé Centrale).  
Velik izbor francoskega šampanjca, peničih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Bur, gunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum-konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki l. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vaška naročba se takoj izvrši. Razpošlja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franco. — Razprodaja odpol litra naprej.

ulica  
Ponterosso  
št. 10  
TRST

Trgovina z manufakturami  
**Fogar & Saehetti**  
Priložnost.  
Darila za božične praznike in novo leto.  
Volnena obleka, fuštanj, platenine, spodnje srajce, nogovice, kožuhovine, srajce itd.  
Vse po ugodnih cenah.

ulica  
Ponterosso  
št. 10  
TRST

# Trgovina.

Borza parizska (do 8. decembra)  
Tržaška borza.

Napoleoni 19.13—19.16, soglede lire K —  
London kratke terme K 240.25—240.50  
Francija K 95.60—95.70 Italija K 95.75—95.80  
Italijanski bankovci K Nemčija K  
117.75—117.85 nemški bankovci K  
avstrijska ednina renta K 99.60 99.90 cignak  
kronska renta K 95.20 95.10, tržaška —  
— kreditne akcije K 664 — 666 —  
državne železnice K 655 — 657 —  
115 — 118 — Lloydove akcije 743 — 750 —  
Srečke: Tisa K 331.75—335.75 Kupa K 496 —  
do 483 —, Bočankredit 1880 K 302 — 310 —  
dokredit 1889 K 302 — 310 —, Fejzika K 146 —  
do 148 —, Srečke —

## Dunajska borza ob 2. uri pop.

	predčeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.55	100.60
— srebro	100.60	100.60
Avstrijska renta v zlatu	117.60	117.55
— kronan 4%	99.75	99.75
Avst. investicijska renta 3 1/2%	90.85	90.90
Ogrska renta v zlatu 4 1/2%	113.40	113.50
— kronan 4%	95.25	95.25
— 3%	85.85	86. —
Akcije nacionalne banke	1630. —	1631. —
Kreditne akcije	666. —	668. —
London, 10 lstr.	240.22 1/2	240.15
100 državnih mark	117.65	117.75
20 mark	23.51	23.52
20 frankov	19.6	19.13
100 ital. lir	95.70	95.70
Cesarski cekini	11.32	11.32

## Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 99.72,  
italijanska renta 115.35, španski exterior 92.95,  
slovijske otomanske banke 599. —, Menjice na London  
25.20.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice  
— lombardi —, avstrijske železnice  
—, avstrijska renta 99.60, cignak 99.90, zlatna  
renta 95.20, italijanska 95.75, nemški bankovci  
117.75, parizska borza 14.37, italijanske narodne  
dijonizne akcije 740. —, večje Rio Tinto 16.72, Trdna.

London. (Sklep.) Kronska renta 95.20,  
Lombardi 5. —, večje 23.51, italijanska renta 92.95,  
lijazska renta 115.35, italijanski 3 1/2%, menjice  
—, Mirna.

## Tržaška borza 9. decembra

Madimpešta. Pšenica za april K 16.76  
K 16.78, rž za april K 14.14 do 14.16, oves za april  
K 14.28 do 14.30, koruza za maj K 13.72 do K 13.74  
Pšenica: ponudi se sr dnje, povpraševanje počilo,  
tendenco mirna. — Prodaja 12.000 meterskih stolov,  
nospremenjeno. — Draga žita nespremenjeno  
Vreme: oblačno.

Havra. (Sklep.) Kava mesta 46.7, rž za marec  
46.7, Mirna.

New-York. (Otvor.) Kava mesta 46.7, rž za marec  
46.7, Mirna.

Hamburški. (Sklep.) Kava mesta 46.7, rž za marec  
46.7, Mirna.

Skladnik turem ki Centrifugal 5 promu. sled  
K 70. — do 72. —, za nov-avgust K 65.50 do 66.50  
Concasse in Melisid promptno K 72.50, za nov-  
avgust K 67.50 do 68. —

London. Gladkor z epsa surov 8 1/2 %  
Minčno.

Pariz. Rž za tekoči marec 15.93, za  
januar 16.25, za jan-april 16.50, marec-junij  
16.75 (mirno). — Pšenica za tekoči marec  
23.30, za januar 23.45, za januar-april  
23.85, za marec-junij 24.25 (stalno). Moka za tekoči  
marec 31. —, za jan. 31.15, za jan-april 31.40  
za marec-junij 31.70 (mirno). — Krepča olje za  
tekoči marec 55.75, za jan. 56.25 za januar-april  
56.50 za maj-avgust 55.75 (stalno). — Špirt za  
tekoči marec 36.50, za jan. 36.50, za jan-april 36.50  
za maj-avgust 37.50 (mirno). — Gladkor surov  
88% obo nov 20.1/2 — 20.1/2, mirno, bel za tekoči  
marec 21.1/2, za jan. 21.1/2, za januar-april 21.1/2, za  
marec-junij 25.1/2, (mirno) ravnica 57. — 57.50.  
Vreme: lepo.

Zaščitna znamka: „Sidro“.

## Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za  
**Pain-Expeller**

je splošno prizvano kot izvrstno bol  
blazujoče mazilo: cena 80 stot., K 1-40  
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.  
Pri nakupovanju tega povsod pri-  
ljubljenega domačega sredstva, naj se jem-  
lje le originalne steklenice v škatljah z  
našo zaščitno znamko „Sidro“, iz Richter-  
jeve lekarne, potem se je gotovo prejel  
originalni pridelek.

## Richterjeva lekarna

Elizabetine ulice št. 5, nova.  
pri „Zlatem tovu“ v PRAGI  
Dnevno razpošiljanje.

**Na prodaj** so cerkvene orglje malo  
rabljene v jako dobrem  
stanu z 2 glasbami (I. 8 registrov; II. 6  
registrov). Pedali z 4 registri. (Prospekt.  
Gotisch.) za 650 kron. Pojasnila daja go.p.  
Edvard Kumad, orgljar v Trstu ulica  
Cappello št. 3.

**„Ne kliči vraga!“** Izvirna šalo-  
igra v enem  
dejanju po 50 stot., po pošti 10 stot. več.  
**„Trije tički“**. Burka v 2 dejanjih  
10 stot. več; vdobiva se pri spisatelju in  
založniku **Jaki Štoka** v Trstu (Narodni  
dom), pri A. Gabršček v Gorici in L.  
Schwentner v Ljubljani.

**Predno kupite zlatanino in dragocenosti**  
obiščite

## Delavnico zlatnin in dragocenostij

**Josip Pompillo**  
Corso št. 49 (nova palača)  
Naši bodete dragocenosti po takih cenah, da se ni  
bati konkurence. Ker se potrebuje zlato pri delu, se  
kupi staro zlato po pravi vrednosti. Kupuje in me-  
njava dragocenosti. Vsako v to svrhu spadajoče delo  
se takoj izvrši.

**GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA**  
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.  
v Gorici  
Gospoška ulica hšt. 7., II. nadstr.  
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsega  
že tudi ni član društva in se obratu-  
jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni  
davek.  
Posojila dajejo se samo članom in sicer na  
menjice po 6 % in na vknjižbo po 5 1/2 %  
Uraduje vsaki dan od 8. do 12. 1/2 ure pop.  
razven nedelj in praznikov.  
Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607.11  
posojil „ „ „ 1.578.842.34  
glavnih deležev „ „ „ 112.720. —  
Poštno-bran. račun št. 837.315.

**Ivan Petelin**  
tovarna testenin  
TRST  
Sv. Ivan pri Trstu.

NAJKORISTNEJŠA BOZIČNA  
DARILA SO  
SINGERJEVI ŠIVALNI  
STROJI.



VKUPI SE JIH LE V ONIH  
PRODAJALNICAH, KOJE  
IMAJO TO NAPISNO TABLO  
NAD VRATMI:

**SINGER & Co.,** akc. družba za šivalne stroje.  
TRST — CORSO 34 — TRST

**Pozor!** Važno za vsakega brez izjeme.

Opozarja se vse one osebe, koje si nameravajo vkupiti za jesen in zimo obleko za  
moške in dečke, površnike, hlače od volne ali bombaža ter delavske hlače I. vrste, naj izvolijo  
obiskati velikansko zalogo v dobroznani

**prodajalnici izgotovljenih oblek** ul. Arcata I.  
**VIKTOR PISKUR.**

Velik izbor in popolnoma konkurenčne cene.  
Bogata zaloga tu in inozemskega blaga, barvanega in črnega in zadnje novosti.  
**POSEBNOST: obleke za zaročene.**  
Vzorci se pošl. jajo brezplačno in franko. Sprejemajo se naročbe za obleke.

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom  
svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona no-  
vega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

**krojačnico.**

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spa-  
dajočih predmetov. Velik izbor najmodernejšega angleškega blaga. Delo pre-  
cizno, cene zmerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.  
Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna  
skušnija, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek,  
jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.  
Z odličnim spoštovanjem  
**AVGUST ŠTULAR.**

**Tržaška posojilnica in hranilnica**  
registrovana zadruga z omejenim poroštvom.  
Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 932.  
Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%.  
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.  
Posojila daje samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjice po 6 %, na  
zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.  
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.  
Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.  
Poštno hranilnični račun št. 16.004.

**PELINKOVAC POKORNY**  
reg. varn. znamka  
Vzbujajo apetit ter jo jako  
okusni



**Vermut-likier**  
Zdravniško mogoče  
priporočan.  
Na prodaj v prodajalnicah,  
kavarnah itd.  
Zabojček na poskušaj  
ali 1/2 litra  
K 5.80 franko.

Tovarna likerjev dion dr. Pekorny  
Zagreb. — Ustanovljena 1862.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškotov  
**Vinko Škerk**  
TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST  
Filijalka v ulici Miramare št. 13  
Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema na-  
ročbe na najhitrejšo pecivo ter dostavlja kruh na dom.  
Za obilen obisk se toplotno priporoča cenj. občinstvu.

**Vsak dan sveže jajca**  
kakor tudi prve vrste  
Štajerske perutnine in divljačine  
**Karl Kumar** Trst, ul. delle Sicque 20  
Grand Prix, svetovna razstava.  
**KVIZDOVA**  
PARIZ 1900  
restitucijska tekočina



C. kr. priv.  
pralna voda za  
konje. Cena:  
K 2.80  
Nad 40 let v  
rabi v dvorni  
konjarni v  
večjih hlevih  
vojaštva in el-  
vilistov: oja-  
čuje pavel in  
daja po hlevih  
napravi zvesto-  
no krepkost pri  
otrpetih konjih  
itd. in uspo-  
sobi konja za

izvrstno in splošno treniranje.  
Prislen samo se zvraven st oječo varstveno znamenje.  
Vdobjava se v vseh lekarnah in mirodlinicah.  
Ilustrovani cenik gratis in franko. — Vsakdanje razpošiljanje  
se vrši iz glavne zaloge

**Fran Iv. Kwizda**  
c. kr. avstro-ogrski, kr. romanski in knež. bulgarski zalagatelj,  
okrožna lekarna, Korneuburg pri Dunaju.

**Zaloga**  
izvožno-marčne (Export-Märzen)  
in vležane (Lager)  
**pivo**  
v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi  
**kvasa**  
iz tovarne Bratov Reininghaus  
Steinfeld pri Gradcu.  
Zaloga Mattonijeve Giesshübler  
vedno sveže kisle vode  
po zmernih cenah  
pri  
**ANTONU DEJAK junior**  
TRST  
Via degli Artisti št. 10.

Zahtevajte pri nakupu

# Schichtov-o štedilno milo

z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zaras jamčeno pristno, perilu  
neškodljivo milo naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

**JURI SCHICHT, USTJE na LABI.** Najvecja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.

**Udobiva se povsod!**

